

Kontrastive beskrivelser

Morsmålet sett i forhold til norsk

språk: Dari

Sist endret: 14.01.2025

Vokaler / konsonanter/ lydkombinasjoner

- Dari alfabet består av 32 bokstaver som primært fungerer som konsonanter. Disse tegnene er bygd opp av 15 grunnformer som modifierer ved:
 - En, to eller tre prikker som plasseres over eller under tegnet og som danner integrert del av tegnet. (ب پ ت ث), (ج چ خ)
 - Strek som binder bokstaven til neste bokstav: دَرخت ، عَجیب
 - Avsluttende strek: بَجه ، بُزرگ
 - Sammenhengende skrift. Bokstavene knyttes til hverandre: مَمَلکت

- Dari språket har seks **vokaler**: a, i, o, å, e, æ

Vokalene: (a , آ), (i , ی), (o , و), (å , و) er lange eller stabile vokaler.

Og (e, æ) er korte vokaler. Korte vokaler inne ord kan bli representert ved hjelpetegn. Dette er vokaltegn som plasseres over eller under den foregående konsonant. مَرِد ، مِثل

- Kort /e/ (ـِ) kalles «**kæsre**». Plasseres under etterfølgende konsonant.

سِن	alder
-----	-------

- Kort /æ/ (ـَ) kalt «**fæthe**». Plasseres over etterfølgende konsonant.

مَرِد	mann
-------	------

- Kort /å/ (ـُ) kalt «**zæmme**». Skrives over etterfølgende konsonant.

پُر	full
-----	------

Disse konsonantene uttaler vi omtrent likt på dari og på norsk: b, d, f, g, h, k, l, m, n, p, r, s, t, og v

- Lydkombinasjonen er svært ulikt enn norsk.

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982

- Flere tegn for samme lyd:
 - Fire tegn for /z/: ذ ز ض ظ
 - Tre tegn for /s/: ص س ث
 - To tegn for /t/: ط ت
 - To tegn for /h/: ه ح

Bøyninger

I dari følger adjektiv i positiv og komparativ form etter substantivet:

Jeg	bok	stor	har	من کتاب بزرگی دارم
S	O	adj.	V	

Adjektivene har ingen bøyningsformer i positiv, dette er følgelig et mulig problemområde for daritalende, også for dem som kan snakke engelsk.

Komparativ og superlativ lages ved hjelp av suffikser som på norsk.

Komparativ:

Komparativsuffikset heter «tær» (تر).

Stor: Bozorg بزرگ

Større: bozorgtær. بزرگتر

Superlativ:

Superlativsuffikset heter «tærin». ترین

Denne endelsen består av komparativsuffikset «tær» تر

og det påpekende pronomenet «in». ين

بزرگ	bozorg	stor
بزرگتر	bozorgtær	større
بزرگترین	bozorgtærin	størst

بد	bad	vond
بدتر	badtær	verre
بدترین	badtærin	verst

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982

Ordstilling

Ordstillingen i dari er helt forskjellig fra norsk. I setning kommer subjektet først, deretter objektet og endelig verbet som plasseres sist i setning.

Eller kategorisert som (SOV) språk. For eks. Jeg aviser leser.

Jeg	aviser	Leser.	من روزنامه می خوانم
Subjekt	objekt	verb	

Problemer på norsk

Det finnes bare en rettskrivingsnorm i dari.

En skriver fra høyre mot venstre, og skrifttegnene føyes sammen etter bestemt regler.

Dari skrift er sammenhengende, det vil si at bokstavene knyttes til hverandre. Dette gjelder også trykkskrift.

For å lære norsk må det læres totalt nytt alfabet og en ny måte å skrive på.

Ingen store og små bokstaver i dari språk, men finnes det flere former av hver bokstav, og bruken av disse er avhengig av:

- Bokstavens posisjon i ordet (for eksempel først i ordet, inne i ordet, sist i ordet), forhold til andre bokstaver, kan knyttes til andre bokstaver og vil variere i form, kan ikke knyttes til andre bokstaver og har derfor bare ei form.

Noen kan i begynnelsen ha problemer med bokstaver som er like i form, men speilvendte i forhold til andre som **b** og **d**, **p** og **q**.

Dari skrift bygger på et konsonantisk skriftsystem som i prinsippet vil det si at alle vokaler i teksten er sløyfet.

Adjektivet står etter det substantivet det beskriver. Vi skiller ikke mellom hunkjønn, hankjønn og intetkjønn. Adjektivene har ingen bøyingsform i positiv.

Fraværet av ubestemte og bestemte artikler i dari språket utgjør et stort problem ved

innlæring av norsk. Kategorien «ubestemt-bestemt» finnes, men markeres på en annen

måte enn på norsk. Å bruke umarkert form av et substantiv innebærer å sette det i bestemt

form. Ubestemte form markeres med det trykksvake suffikset «**i** ، **ی**». Bestemt form kan

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982

markeres med «ra ۶ » som også fungerer som objektsmarkør som viser til et tidligere kjent objekt som jentas i bestemt form.

Merknader

- Afghanistan er et flerspråklig samfunn med ca. 42 millioner innbyggere.
- Dari og pashto er offisielle språket i landet.
- Sammen med indo-iransk danner greinen i indo-europeiske språk i språktreet.
- **Forskjellen mellom dari og persisk er først og fremst:**
 - Dari har en arkaisk (eldre eller gammeldags) fonetikk (læren om språklyd) og et arkaisk ordforråd eller samlede antall ord som brukes i et språk.
 - Engelsk har påvirket dari mens fransk har satt sine spor i persisk.

- Ingen artikkel i dari språk. Verken bestemte eller ubestemte.

Ubestemte markeres imidlertid ofte med det trykksvake suffikset ««i ۶ ی»».

کتابي	ei bok
-------	--------

- Fraværet av ubestemte og bestemte artikkel.
- Sammensetning følger samme mønster som på norsk. «ketabkhane».
-

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982

Dari alfabet

Består av 32 bokstaver. 28 av dem er identisk med det arabiske alfabet.

	Navn	Navn på dari	Utforming i sammenheng			
			Sist	Midt i	Først	Alene
0	hamza	همزة	ء أؤ	ء	ء	ء أ
1	alef	الف	ا			آ / ا
2	be	بِ	بب	بب	بب	بب
3	pe	پِ	پپ	پپ	پپ	پپ
4	te	تِ	تت	تت	تت	تت
5	se	ثِ	ثث	ثث	ثث	ثث
6	jim	جيم	جج	جج	جج	جج
7	che	چِ	چچ	چچ	چچ	چچ
8	he	حِ	حح	حح	حح	حح
9	khe	خِ	خخ	خخ	خخ	خخ
10	dal	دال	د			د
11	zal	ذال	ذ			ذ
12	re	رِ	ر			ر
13	ze	زِ	ز			ز
14	zhe	ژِ	ژ			ژ
15	sin	سين	سس	سس	سس	سس
16	shin	شين	شش	شش	شش	شش
17	sad	صاد	صص	صص	صص	صص
18	zad	ضاد	ضض	ضض	ضض	ضض

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982

19	toy	طى, طا	ط	ط	ط	ط
20	zoy	ظى, ظا	ظ	ظ	ظ	ظ
21	eyn	عين	ع	ع	ع	ع
22	geyn	غين	غ	غ	غ	غ
23	fe	في	ف	ف	ف	ف
24	qaf	قاف	ق	ق	ق	ق
25	kaf	كاف	ك	ك	ك	ك
26	gaf	گاف	گ	گ	گ	گ
27	lam	لام	ل	ل	ل	ل
28	mim	ميم	م	م	م	م
29	nun	نون	ن	ن	ن	ن
30	waw	واو	و		و	
31	he girde / he do chashme	ه	ه	ه	ه	ه
32	ye	ى	ى	ي	ي	ى

Tegn som ikke henger sammen med etterfølgende bokstav

Syv bokstaver i dari språk (ا, د, ذ, ر, ز, ژ, و) er ikke sammenføyd med etterfølgende bokstav, til forskjell fra de øvrige bokstavene i alfabetet. Disse syv bokstavene har samme utforming alene som først i ordet, og en annen form midt i ordet og sist.

For eksempel, med bokstaven(ا - alef) i begynnelsen av et ord som اینجا "injā" (her), blir samme form brukt som når "alef" står alene.

I et ord som امروز "emruz" (idag), har bokstaven ر "re" samme form som sist i ordet og bokstaven و "vāv" har samme form som alene selv om de står midt i ordet.

(ز) har også form som når den står alene selv om den avslutter ordet.

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982

Diakritiske tegn

Dari språk benytter et forenklet sett av arabiske diakritiske tegn.

Diakritiske tegn er spesielle merker eller grafiske tegn som er plassert over eller under en bokstav.

زیر، پيش «فَتْحَه» «كَسْرَه» «ضَمَّه» (ـِ، ـَ، ـُ)	
zer (kasrah på arabisk)	صدای زیر یعنی کسره یعنی ِ
zabar (fatha på arabisk)	صدای زیر یعنی فتحه یعنی َ
pehsh (zamme på arabisk)	صدای پيش یعنی ضمّه یعنی ُ

tanwin	به دری: دو زیر، دو زیر، دو پيش	تنوين (ـِ، ـَ، ـُ)
sukun		سكون (ـْ)
shadda	konsonantforlengelse	تشديد (ـّ)

Andre arabiske diakritiske tegn kan bli brukt i arabiske låneord.

Utvidelse fra arabisk

Det dari alfabetet har fire egne bokstaver i tillegg til det arabiske alfabetet:

Uttale	form
pe	پ
che	چ
zhe	ژ
gaf	گ

Postadresse:
Kristiansand kommune
Mottaksskolen
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse:
Mottaksskolen
Kongsgård Alle 20
4631 Kristiansand

Telefon: 38107890

E-postadresse:
post.mottaksskolen@kristiansand.kommune.no

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO820852982